

PM Rotel VI (Dnr KS 2020/1637)

Förslag till strategi för friluftsliv i Stockholms län

Remiss från Länsstyrelsen Stockholm

Remisstid den 26 mars 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen anses besvarad med hänvisning till det som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Ernlund anför följande.

Ärendet

Länsstyrelserna har av regeringen uppdraget att samordna och leda det regionala arbetet med friluftspolitik. Syftet med en regional friluftstrategi är att skapa förutsättningar för att stärka genomförandet av den nationella friluftspolitiken i Stockholms län. Friluftstrategin ska stärka det långsiktiga arbetet med friluftspolitiken genom att tydliggöra en effektiv riktning och en gemensam målbild för arbetet i Stockholms län.

Friluftstrategin i Stockholms län innehåller tre strategiska fokusområden och mål. Dessa tre prioriterade fokusområden behöver kompletteras med handlingsplaner, som tas fram gemensamt av länets aktörer. Handlingsplanerna listar prioriterade åtgärder för de kommande fem åren med möjlighet till revidering efter halva tiden. En ny handlingsplan ska tas fram var femte år.

Länsstyrelsen Stockholm har remitterat ärendet till staden för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd. På grund av kort remisstid har miljöförvaltningen inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret bedömer att strategin kan fungera som ett viktigt komplement till stadens egen strategi för friluftsliv, exempelvis genom att främja samverkan över kommungränserna i frågor som rör friluftsliv.

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget och bedömer att förslaget går i linje med Stockholms stads strategi för det rörliga friluftslivet.

Miljöförvaltningen anser att de övergripande målen är bra formulerade och bedömer att de är i linje med Stockholms stads friluftstrategi.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd anser att de strategiska fokusområdena och de tillhörande målen är relevanta.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd anser att de tre föreslagna fokusområdena med respektive delmål är relevanta och kommer vara till stöd i det lokala kontinuerliga arbetet med främjande av friluftsliv i naturområden och parker.

Östermalms stadsdelsnämnd är positiv till att en regional strategi för friluftsliv för att öka förutsättningarna för ett lättillgängligt och vardagsnära friluftsliv.

Mina synpunkter

Möjligheten till ett aktivt idrotts- och friluftsliv är viktigt för människors hälsa och för en levande och aktiv stad. Tillgång till grönområden, skog och vattennära områden både vinter och sommar leder till en bättre hälsa och är viktiga platser för rekreation för många stockholmare. En målsättning som vi kontinuerligt arbetar med enligt stadens egen friluftsstrategi är att säkerställa att alla stockholmare har möjlighet till fysisk aktivitet, oberoende var i Stockholm du bor eller utifrån vilka förutsättningar du har. Länsstyrelsens strategi till friluftsliv kan vara ett gott komplement till stadens egen friluftsstrategi, för att utöka möjligheterna till ett aktivt friluftsliv över kommungränserna och för att säkerställa ett fortsatt stort utbud av friluftaktiviteter och ett aktivt båtliv i länet. Jag vill understryka förstärka idrottsnämndens synpunkter att perspektivet äldre, personer med låg socioekonomisk bakgrund och personer med funktionsnedsättning bör lyftas fram tydligare i Länsstyrelsens strategi. Strategin behöver också inkludera ett jämställdhetsperspektiv som den i nuvarande skick helt saknar.

Vi i den grönbå majoriteten har i stadens budget 2021 lagt ett tydligt fokus på äldres möjlighet att röra på sig, leva ett aktivt liv och bryta den sociala isoleringen. Pandemin har inneburit en svår tid för många, och särskilt för stadens äldre befolkning, som har levt isolerade och inte haft möjlighet att utöva idrott på samma sätt som före pandemin. Därför vill vi lyfta den grupp särskilt i vårt remissvar.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen anses besvarad med hänvisning till det som sägs i stadens promemoria.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 17 mars 2021

KARIN ERNLUND

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Remissen

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

I vår budget så understryker vi närheten till natur och möjligheten att på ett enkelt sätt kunna motionera och röra på sig i sitt närområde är något som är viktigt för alla stockholmare. Med Stockholms många grönytor så finns det goda möjligheter till att komma ut i naturen. Det vi anser vara negativt med strategin är att den inte lyfter jämställdhetsperspektivet. Vi anser detta vara en stor brist och även om könsfördelningen idag bland utövare är jämn, så är det något som behöver bevakas. Vi finner det oroväckande att denna strategi från Länsstyrelsen har brister när det gäller jämlikhetsaspekten, i vilka som idag har tillgång till och är aktiva i Stockholms friluftsliv. För att strategin skall bli verkningsfull så bör personer med funktionsnedsättning, äldre och personer med låg socioekonomisk bakgrund lyftas fram. En aspekt som bland annat idrottsförvaltningen lyfter är att sociodemografiska bakgrundsfaktorer i många fall mer är mer utslagsgivande än närheten till naturområden. Dessa frågor finns det inga svar på i strategin, och vi önskar att dessa aspekter bör inkluderas och att förslag tas fram på hur dessa grupper skall ges större möjlighet att ta del av Stockholms friluftsliv. Ett förslag kan vara att inkludera strategier om universell utformning av anläggningar och fritidsanläggningar så att ingen utesluts oavsett funktionsförmåga eller ålder.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Sara Stenudd och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Länsstyrelserna har av regeringen uppdraget att samordna och leda det regionala arbetet med friluftspolitik. Syftet med en regional friluftstrategi är att skapa förutsättningar för att stärka genomförandet av den nationella friluftspolitiken i Stockholms län. Friluftstrategin ska stärka det långsiktiga arbetet med friluftspolitiken genom att tydliggöra en effektiv riktning och en gemensam målbild för arbetet i Stockholms län.

Friluftstrategin i Stockholms län innehåller tre strategiska fokusområden och mål. Dessa tre prioriterade fokusområden behöver kompletteras med handlingsplaner, som tas fram gemensamt av länets aktörer. Handlingsplanerna listar prioriterade åtgärder för de kommande fem åren med möjlighet till revidering efter halva tiden. En ny handlingsplan ska tas fram var femte år.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Östermalms stadsdelsnämnd. På grund av kort remisstid har miljöförvaltningen inkommit med ett kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Stadens arbete för friluftslivet utgår från flera styrdokument. Av kommunfullmäktiges budget 2021 framgår att alla stockholmare ska ha möjlighet att vara fysiskt aktiva och upptäcka friluftaktiviteter utifrån sina egna förutsättningar. Idrott och friluftsliv har en central betydelse för folkhälsan för dagens och morgondagens stockholmare. Idrottsnämnden ska tillvarata och underlätta stockholmarnas intressen av ett rörligt friluftsliv och få fler att utöva friluftaktiviteter. I Stockholms stads översiktsplan fastställs möjligheterna till tätortsnära friluftsliv och staden strävar efter en jämn geografisk spridning av friluftsmöjligheter i form av exempelvis parker, motions- och skidspår, sjöisbanor och utegym. I stadens översiktsplan betonas vikten av att förbättra parker och att den grönbå sammanhängande strukturen, det vill säga vatten och grönområden, bevaras. I stadens riktlinjer Grönare Stockholm, betonas att stärka stadens gröna kvaliteter. Grönstrukturen ska vara en del av stadens offentliga rum som genom olika funktioner och kvaliteter bidrar till en levande och trygg stad för alla stockholmare.

Stadens arbete med friluftslivet utgår även från *Stockholms stads strategi för det rörliga friluftslivet 2018-2022* (Dnr 2017/001764), som är ett komplement till stadens idrottspolitiska program.

Naturvårdsverket har satt upp 10 nationella mål för friluftslivet i Sverige som bland annat rör tillgänglig natur för alla, starkt engagemang och samverkan, allemansrätten, skyddade områden som resurs för friluftslivet, ett rikt friluftsliv i skolan, friluftsliv för god folkhälsa samt god kunskap om friluftslivet. Stadens arbete med friluftsliv berörs av dessa mål och stadens målsättningar och strategier ska förhålla sig till de nationella målen.

Stadsledningskontoret ställer sig generellt sett positivt till Länsstyrelsens förslag om strategi för friluftslivet i Stockholms län. De tre strategierna med tillhörande aktiviteter och arbetssätt som beskrivs i förslaget generellt bedöms bidra till både den övergripande målsättningen om att fler stockholmare är fysiskt aktiva och strategins specifika mål om att öka andelen stockholmare som utövar ett rörligt friluftsliv samt förbättra förutsättningarna för invånarna att utöva ett rörligt friluftsliv.

Stadsledningskontoret bedömer att strategin kan fungera som ett viktigt komplement till stadens egen strategi för friluftsliv, exempelvis genom att främja samverkan över kommungränserna i frågor som rör friluftsfrågorna. Det kan konstateras att förslaget till strategi spänner över en rad områden och ett flertal nämnder, verksamheter och verksamhetsområden ur ett flertal olika perspektiv inom Stockholms stad. Det handlar exempelvis om markanvändning, den strategiska översiktsplaneringen, områdesplanering och folkhälsoarbete.

Stadsledningskontoret bedömer samtidigt att ett beaktande av jämställdhetsperspektivet i arbetet med friluftsverksamheten samt fokus på de grupper som idag är underrepresenterade i friluftsutövandet; ungdomar (13-19 år), personer med funktionsnedsättning, äldre, personer med lägre socioekonomisk bakgrund än genomsnittet och personer med utländsk bakgrund, kunde ha varit tydligare beskrivet.

Stadsledningskontoret anser att det är viktigt att strategin så långt som möjligt tydliggör kopplingen till den regionala utvecklingsplanen för stockholmregionen, RUFSS 2050, där funktioner såsom grön- och friytor samt idrottshallar är en viktig aspekt i samband med att viktiga samhällsfunktioner utvecklas i takt med bostadsutbyggnaden.

Stadsledningskontoret konstaterar att den föreslagna strategin även skulle kunna förtydligas i beskrivningen av ansvarsfördelning samt samverkan med friluftsöreningar, idrottsöreningar och organisationer.

Stadsledningskontoret anser vidare att målen som anges i strategin kan bli svåra att mäta men fullt möjliga att förhålla sig till men det är först med konkretisering i en handlingsplan som det blir tydligt vad målen kan innebära.

I övrigt bedömer stadsledningskontoret att förslaget inte har någon påverkan på stadens organisation och budget då strategin är vägledande.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen anser remissen besvarad i enlighet med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 februari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämna det till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av Karin Ernlund (C), Bo Sundin m.fl. (M), Daniele Fava (L), Minna Thullberg (MP) och Nike Örbrink (KD), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Hassan Jama m.fl. (V), *bilaga 1*.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen ser positivt på förslaget till strategi. Förslaget går i linje med Stockholms stads strategi för det rörliga friluftslivet. Förvaltningen ser särskilt positivt på inriktningen att stimulera fler till att utöva friluftsliv. Detta är en strategisk inriktning som staden arbetat med under flera år då fysisk aktivitet och utövande av friluftsliv ger goda effekter på hälsan.

I förslaget till strategi ser förvaltningen möjlighet till följande förbättringar:

- I det andra strategiska fokusområdet *Ett jämlikt friluftsliv som främjar hållbara livsstilar* bör målgrupper som idag är underrepresenterade i friluftslivsutövandet skrivas ut. Exempel på grupper som skulle kunna lyftas fram särskilt är personer med funktionsnedsättning, personer med låg socioekonomisk bakgrund och äldre personer. Förvaltningens erfarenhet är att sociodemografiska bakgrundsfaktorer i många fall spelar större roll än fysiskt avstånd till natur när det gäller vilka som utövar friluftsliv.

- Dokumentet skulle göra sig förtjänt av att ha med strategier om universell utformning av anläggningar och friluftsmiljöer. Universell utformning syftar till att tillgänggöra samhället så att ingen utesluts oavsett till exempel ålder eller funktionsförmåga.

- Strategin bör även beakta jämställdhetsperspektivet. Forskning indikerar att könsfördelningen bland utövare av friluftsliv är jämn idag. Denna ordning bör bevakas och det bör framgå att ett mål är att den befintliga jämställdheten i utövandet ska bevaras.

- Strategin bör ha en tydligare koppling till den regionala utvecklingsplanen för stockholmregionen (RUF5 2050). I samband med detta skulle även det vattennära friluftslivet kunna få större genomslag i strategin.

I strategin är barn och ungdomar en grupp som pekas ut som prioriterad i arbetet med att skapa goda förutsättningar för friluftsliv. Effekterna av strategin bör således vara positiv för barn och ungas utövande av friluftsliv. Det framgår inte av strategin om barn och unga har varit involverade i framtagandet av strategierna.

I strategin tas inte jämställdhetsperspektivet upp. Forskning indikerar att könsfördelningen bland utövare av friluftsliv är jämn idag. Denna ordning bör bevakas och det bör tydligt framgå.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att de övergripande målen är bra formulerade och bedömer att de är i linje med Stockholms stads friluftsstrategi.

Nämnden välkomnar att strategin tydligt uttalar att utvecklingen av friluftslivet ska ske utan att äventyra natur- och kulturmiljöers alla värden. Att utgå från varje områdes bevarandevärden, så väl natur- som kulturvärden är avgörande då de utgör grunden för rika friluftsupplevelser.

Fråga 1. Är de strategiska områdena med mål relevanta?

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att de föreslagna fokusområdena är relevanta och effektiva för att friluftslivsmålen ska vara uppfyllda till år 2030. Fokusområdenas delmål täcker i stort de nationella friluftsmålen.

Fråga 2. Fångar de strategiska områdena samt delmålen era behov, och kommer de fungera som stöd i ert arbete?

Nämnden bedömer att de strategiska områdena med respektive delmål fångar stadens behov, och de delmål som anges för varje fokusområde kommer att fungera som stöd i arbetet att utveckla stadens friluftsliv. Nedan följer synpunkter, kopplat till de olika fokusområdena, om vad nämnden anser behöver fördjupas i kommande handlingsplan för att friluftslivsarbetet i nästa steg ska bli mer operativt:

För att utvecklingen av friluftslivet ska kunna ske utan att äventyra natur- och kulturmiljöers alla värden krävs, såsom länsstyrelsen lyfter, kunskapsinsamling kring så väl upplevelsevärden som befintliga natur- och kulturvärden. Nämnden delar därför länsstyrelsens åsikt att friluftslivsarbetet inom länet ska vila på ett systematiskt kunskapsarbete med hela den bredden.

Nämnden bedömer att det finns ett behov av mer kvalitativa data om natur- kultur och upplevelsevärden samt av effekter av friluftslivsinnsatser. Även mer kvantitativa data om hur många besökare våra grönområden har, och hur det varierar över året, och förändrats med tiden är önskvärt. Nämnden ser här ett behov av att få ytterligare stöd med utveckling av metodik för uppföljning av rekreativa data och av bevarandestatus, vilket förslagsvis kan ingå i kommande handlingsplan.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser också att det systematiska kunskapsarbetet bör ha ett tydligt medborgarperspektiv. Forskningsresultat visar att det man känner till och har en relation till, det vårdar man, vilket i sin tur leder till ny kunskap. Nämnden anser att medborgarperspektivet skulle kunna utvecklas i kommande handlingsplan. Kunskapen om allemansrätten och reservatsregler behöver ligga högt uppe på agendan, inte minst till följd av Coronapandemin. Nämnden ser att satsningen Friluftslivets år 2021 ger stora möjligheter att sprida kunskap om allemansrätten, och kan, inte minst genom olika aktiviteter, ge fler människor en relation till sin närmatur. Erfarenheter från året bör därför vävas in i kommande arbete.

I den fysiska planeringen är de nationella friluftslivsmålen ett allmänt intresse som behöver hanteras. Nämnden bedömer att den föreslagna strategin kan bidra med stöd för att använda 8 kap 9 § andra stycket PBL och 8 kap. 12 § PBL, inom stadens planeringsarbete. Erfarenhetsutbyte om hantering av friluftslivsmålen som allmänt intresse kan med fördel bli en del i kommande handlingsplan.

Delmålet att alla länsmedborgare har nära till vardagsnära natur anser nämnden är relevant. I Stockholms stads översiktsplan anges 200 meter som riktlinje för närhet till någon form av park eller annat grönområde. Det måttet är valt utifrån att staden har ett äldre- och barnperspektiv, samt att stadens grönsstruktur möjliggör måttet. Staden har dock i nuläget inget avståndsmått till större friluftsområde.

För att uppnå ett jämlikt friluftsliv vill nämnden åter lyfta vikten av medborgarmedverkan, speciellt av barn och äldre men även de grupper som anges i Stockholms stads friluftslivs strategi:

- Ungdomar 13–20 år, särskilt flickor
- Flickor 10–20 år, med utländsk bakgrund
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer med lägre socioekonomisk bakgrund än genomsnittet
- Personer med utländsk bakgrund.

Nämnden anser vidare att det är viktigt att man, som i länsstyrelsens förslag till strategi, använder sig av den nationella definitionen för friluftsliv. För att friluftslivet ska bli en integrerad del av samhällsutvecklingen behöver dock strategin visa en tydligare koppling till kommunal park-natur och miljöplanering med dess aktuella begrepp, så som rekreation och ekosystemtjänster. Det är lätt att frågan om friluftsliv hamnar mellan stolarna om endast begreppet friluftsliv används.

Det regionala friluftsnätverk som länsstyrelsen har upprättat under föregående år anser miljö- och hälsoskyddsnämnden är en bra plattform för dialog och innovation. Flera av Stockholms stads större grönområden gränsar till andra kommuners grönområden och här har regionen en viktig funktion att bevaka regionala och mellankommunala intressen.

Nämnden ser också att det finns potential att stärka samarbetet mellan staden och friluftslivets aktörer inom kommunen. Regionens samordnande roll att föra samman friluftslivets aktörer kan här stötta kommunens arbete på ett för aktörerna effektivt sätt. Förslag på aktiviteter i kommande handlingsplan kan vara workshops mellan närliggande kommuner och friluftsansatörer under olika aktuella teman. Det medborgliga perspektivet bör även råda inom detta fokusområde. Särskilda samverkansformer som t.ex. brukarpaneler, kan upprättas, där man kan bjuda in medborgare och föreningar att delta i utvecklingen av grönområden.

Fråga 3. Saknas det något viktigt insatsområde?

Friluftslivet är i ständig förändring och blir allt mer mångfacetterat. Nya typer av friluftsliv som uppstår och satsningar på naturturism kan påverka omgivningen och besökare. I en storstadsregion kan intressekonflikter uppstå mellan olika besöksgrupper, vilket de senaste åren avspeglas inom tillsynsarbetet. Nämnden anser därför att kommande handlingsplan bör ge tydligare stöd och råd om hur olika intressen ska kunna vägas samman, samordnas eller avvägas. Råd om kanalisering, policy för stora event som kan ge upphov till slitage, och underlag för kommunikation är exempel på verktyg som med fördel kan ingå i handlingsplanen. Utgångspunkten bör vara att det ska vara lätt för besökare och andra aktörer att göra rätt.

I takt med att befolkningen växer behövs också en strategi för att sprida besöksströmmarna i länet, för att minska slitage och störningar inom de mest kända

grönområdena. Länsövergripande kommunikation men även bättre fysiska anpassningar av t.ex. kollektivtrafiken till friluftslivets behov kan vara användbara verktyg.

Fråga 4. Saknas det något perspektiv?

Utifrån tillsynen av stadens natur- och kulturresevat kan nämnden se att det ökade intresset för friluftsliv i staden har lett till större efterfrågan av åtgärder för att upprätta kvaliteter i stadens grönområden. Likaså har efterfrågan av information, dialog och service på plats ökat. Nämnden vill därför lyfta fram behovet av att ha ett långsiktigt perspektiv i planering och regionalt stöd för att uppnå en långsiktigt hållbar förvaltning av länets grönområden.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 februari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att en regional strategi för friluftslivet i länet har tagits fram. Strategin lyfter särskilt fram vikten av den vardagsnära naturen för att alla ska kunna utöva friluftsliv. Stockholms stads högt ställda mål om bostadsbyggande kan stå i konflikt med att bevara och stärka den bostadsnära naturen. Det är den bostadsnära naturen som går förlorad när grönområden tas i anspråk för bostadsbyggande. Att uppnå målen om bostadsbyggnad samtidigt som friluftslivet ska främjas och den bostadsnära naturen värnas är en svår balansgång. Idag exploateras bostadsnära natur som inte är skyddad i stor utsträckning. Staden har därför en viktig uppgift att i den fysiska planeringen skapa förutsättningar för att bevara grönstruktur i den mån det är möjligt. Detta är något som stadsdelsförvaltningen verkar för att lyfta tidigt i stadsutvecklingsprocessen. Här kommer de regionala handlingsplanerna för genomförandet av friluftsstrategin därför kunna bli ett viktigt verktyg.

2018 beslutade kommunfullmäktige om Stockholm stads strategi för det rörliga friluftslivet 2018-2022. Strategin utgår från de tio nationella målen och ska bidra till att få fler Stockholmare att bli fysiskt aktiva. Exempelvis lyfts behovet av samverkan mellan stadens olika förvaltningar. Länsstyrelsens förslag till strategi för friluftsliv i Stockholms län kommer fungera som ett bra komplement till Stockholms stads egen strategi, bland annat genom att främja mellankommunal samverkan kring friluftsfrågorna.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning har god tillgång till grönområden – såväl parker som mindre och större naturområden, däribland Älvsjöskogens naturreservat. Förvaltningen arbetar bland annat med åtgärder för att tillgängliggöra grönområdena så att fler ska ha möjlighet att nyttja dem. Här kan Länsstyrelsens förslag till strategi för friluftsliv i Stockholms län utgöra ett viktigt verktyg, genom att tydliggöra strategiska fokusområden. Förvaltningen ser särskilt positivt på att friluftsstrategin ger ovana friluftslivsutövare och barn särskilt fokus.

Förvaltningen anser att de strategiska fokusområdena och de tillhörande målen är relevanta. Om de efterföljande handlingsplanerna blir tillräckligt konkreta kommer strategin kunna utgöra ett viktigt stöd i såväl planeringen som i skötseln av stadsdelsområdets grönområden och det fortsatta arbetet med friluftslivsfrågor.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 22 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till utkastet till friluftslivsstrategi i Stockholms län. De tre föreslagna fokusområdena med respektive delmål är relevanta och kommer vara till stöd i det lokala kontinuerliga arbetet med främjande av friluftsliv i naturområden och parker.

Det är positivt att den regionala strategin uttryckligen beskrivs som ett verktyg för agerande och att motivation och samverkan lyfts fram som centrala framgångsfaktorer. Detta viktiga synsätt beskrivs i den avslutande texten och kan med fördel lyftas fram även i inledningen.

Friluftsliv är en kulturell ekosystemtjänst med stor samhällsekonomisk betydelse på lokal, regional och nationell nivå. Förvaltningen föreslår därför att friluftsliv belyses även i ett övergripande ekosystemtjänstperspektiv och att friluftslivets betydelse för ett resiliент samhälle tydliggörs. Stockholm stad ska vara en klimatsmart och resiliens stad och friluftslivet är en viktig del i det sammanhanget, vilket bör belysas.

Friluftsliv och integration nämns endast i förbigående under fokusområde 2. Goda förutsättningar för ett tätortsnära friluftsliv är ett viktigt bidrag till social integration och det perspektivet bör lyftas fram i strategin.

De nationella friluftslivsmålen är ett allmänt intresse som ska beaktas i den fysiska planeringen även på lokal nivå och framtagandet av Strategi för friluftsliv i Stockholms län är en viktig del i det arbetet. Med kommande samverkade handlingsplaner kan strategin bli ett viktigt verktyg för samsyn och praktiska resultat.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 11 februari 2021 att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämna det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Östermalms stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 januari 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till att en regional strategi för friluftslivet i länet har tagits fram. I Stockholms län där en stor bebyggelse- och infrastrukturutveckling sker idag, krävs det en regional samverkan för att förutsättningarna för ett lättillgängligt och vardagsnära friluftsliv ska kunna bevaras och utvecklas, vilket lyfts på ett tydligt sätt i strategin. Stockholm stad kan genom den fysiska planeringen skapa förutsättningar för att bevara och stärka den grönstruktur som finns. Det högt ställda målet om byggnation av nya bostäder kan ibland stå i konflikt med detta, vilket är något som stadsdelsförvaltningen verkar för att lyfta tidigt i stadsutvecklingsprocessen. Den bostadsnära naturen är av stor betydelse för stadens invånare, inte minst med tanke på att många förskolor och skolor idag saknar eller har små gårdar och använder denna natur i den dagliga verksamheten. Detta har också blivit extra tydligt under den pågående Covid-19 pandemin då många förlagt aktiviteter utomhus. Det är därför betydelsefullt att bevara denna typ av bostadsnära natur som inte ligger skyddad i exempelvis ett naturreservat eller i en Nationalstadspark. Det är bland annat därför det är angeläget att de regionala handlingsplanerna för genomförandet av strategin tas fram så snart som möjligt.

I översiktsplan för Stockholm stad, som bland annat utgår från regionala strategier för utvecklingen i Stockholms län, pekas stadsutvecklingsstrategier ut för en hållbar tillväxt i

strävan efter att nå stadens långsiktiga mål. En viktig del i stadsbyggandet är att förbättra parker och natur med mer kvaliteter och bättre tillgänglighet samt att skapa stärkta gröna samband och nya parker i rätt lägen. I Strategi för Grönare Stockholm, som har sin utgångspunkt i översiktsplanen, beskrivs riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och grönområden. Stockholm stads miljöprogram visar stadens ambitioner inom miljöområdet avseende mark- och vattenanvändning. Utifrån bland annat dessa strategi- och styrdokument har Östermalms parkplan tagits fram. Parkplanen utgör ett vägledande dokument som beskriver hur parker, bostadsnära natur och gröna gaturum inom stadsdelsområdets ska vårdas och utvecklas. Med utgångspunkt i Östermalms parkplan arbetar förvaltningen på lokal nivå med att bevara och utveckla de grönområden som finns för att skapa förutsättningar för friluftslivet.

I samband med att Stockholm förtätas och många nya bostäder byggs är det viktigt att den vardagsnära naturen planeras in i ett tidigt skede för att målet om en god bebyggd miljö ska kunna uppnås, vilket lyfts som en central del i den regionala strategin för friluftslivet. Förvaltningen verkar både för att bevara och utveckla de parker och grönområden som finns inom stadsdelsområdet samt att lyfta grönfrågorna tidigt i stadsutvecklingen. Östermalm är ett av de stadsdelsområden i Stockholm som växer mest. När Norra Djurgårdsstaden med Loudden är fullt utbyggd beräknas stadsdelsområdets befolkning närma sig 100 000 invånare, i jämförelse med dagens 78 350 (31 december 2019). Befolkningsökningen inom stadsdelsområdet innebär även en ökad användning och slitage på befintliga parker och grönområden. Detta innebär högre driftskostnader och högre krav på effektiva skötselmetoder.

Reservationer m.m.

Idrottsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Karin Ernlund (C), Bo Sundin m.fl. (M), Daniele Fava (L), Minna Thullberg (MP) och Nike Örbrink (KD) enligt följande.

Idrott och friluftsliv är en källa till glädje och har en positiv inverkan på livskvaliteten för både unga och äldre i Stockholm. Vi vill i sammanhanget förstärka idrottsförvaltningens synpunkter att äldre, personer med låg socioekonomisk bakgrund och personer med funktionsnedsättning borde nämnas mer i förslag till friluftsstrategi. Det är en viktig uppgift för idrottsnämnden att se till att Stockholms äldre generationer har förutsättningar att delta i idrottsutbudet och att röra på sig. Den grönbå majoriteten har i budget 2021 lagt ett tydligt fokus på äldres möjlighet att röra på sig och genom ett aktivt leverne hålla sig friska långt upp i åldrarna. Pandemin har inneburit en svår tid i synnerhet för stadens äldre befolkning, som har levt isolerade och inte haft möjlighet att utöva idrott på samma sätt som före pandemin.

Särskilt uttalande gjordes av Hassan Jama m.fl. (V) enligt följande.

I strategin tas inte jämställdhetsperspektivet upp för Strategi för friluftsliv i Stockholms. Vi instämmer med förvaltningens svar och finner att det är oroväckande att en sådan stor strategi från länsstyrelsen saknar jämställdhetsperspektiv.